

Marynarka japońska przeciw „osi”

Czy dojdzie do sojuszu japońsko-niemiecko-włoskiego?

Bardzo trudno jest zorientować się obserwatorowi z Europy w wydarzeniach, rozgrywających się na Dalekim Wschodzie.

Zwłaszcza Japonia, której polityka ma tak wielki wpływ na bieg spraw europejskich, jest często kłopotem dla nas zupełną zagadką. No, bo jakże tu zrozumieć, że pewnego dnia delegaci wojskowi do rokowań z Anglią wyjeżdżają rano do Tientsinu i zdwajają się, że rokowania są zerwane, a tym czasem po południowej wizycie amb. Craigie w M. S. Z. dowiadujemy się, że wszystko jest na jak naj-

lepszej drodze i lada dzień rozmowy będą podjęte.

ZAGADKA JAPONII

Stosunki polityczne w Japonii są bardzo skomplikowane i działają tam wiele czynników, krzyżujących się ze sobą i wzajemnie się zwalczających. Rząd prowadzi swoją politykę, armia swoją, a marynarka też swoją. W dodatku trzeba pamiętać o istnieniu dwóch potężnych koncernów finansowych, należących do rodzin Mitsui i Isumishi. Koncerny te, rozporządzając olbrzymimi środkami pieniężnymi korupcji, mniej lub więcej jawnej, wywierają wielki wpływ na bieg życia politycznego. Wreszcie działalność licznych i silnych tajnych związków wprowadza moment dużej niepewności w życie polityczne Japonii.

Mogłoby się więc zdawać, że w państwie japońskim panuje zupełna anarchia, w każdym bądź razie nie potrafi ono się zdobyć na żadną konstruktywną i na długą metę przemyślaną politykę. Tak jednak nie jest. Istnieje bowiem w Japonii czynnik o olbrzymim autorytecie, autorytet, który uznają wszyscy. Jest nim cesarz — „tenno”, t. j. boski, potomek dynastii, która bez przerwy rządzi państwem japońskim, od początku jego istnienia. Miłość i cześć, jaką otoczony jest cesarz japoński, jest dla nas — Europejczyków zupełnie niepojęta i to jest może pierwsza przyczyna, że nie możemy zrozumieć Japonii.

MARYNARKA PRZECIW ARMII

W obecnej chwili zagadnieniem najbardziej wszystkich interesującym jest pytanie, czy Japonia zawiąże się ścisłym sojuszem wojskowym z państwami „osi”? A właściwie — z Niemcami, Włochy grają tu bowiem nie wielką znaczącą rolę.

Otóż problem powyższy posiada o wiele szersze niżby się zdawało znaczenie i wiąże się z bardzo zasadniczymi zagadnieniami polityki japońskiej. Ścierają się tu dwa poglądy. Pierwszy reprezentowany przez marynarkę wojenną, która uważa, że Japonia jest i powinna być imperium morskim i dru-

gi — według którego Japonia powinna stać się przede wszystkim imperium kontynentalnym. Z natury rzeczy najsilniejszym reprezentantem tego drugiego poglądu jest armia lądowa.

Admirał Yonoi, minister marynarki, jest politykiem dalekowzrocznym i rozumie, że w obecnym położeniu, Japonia nie może zawierać układów, które byłyby ponad jej siły. Zdaje on sobie sprawę, że flota wojenna i tak olbrzymie zadania do wypełnienia, musi bowiem przede wszystkim stać na straży dróg morskich na Dalekim Wschodzie, które mają dla Japonii znaczenie decydujące. Prowadzenie wojny w Chinach, ochrona transportów handlowych, desanty, obrona wybrzeży i wysp, należących do Japonii za bardzo angażuje morskie siły Japonii, by mogła ona sobie pozwolić na sojusze, wymagające jej interwencji w Europie.

Ponadto trzeba pamiętać, że spośród 38 najważniejszych surowców, których braknie Japonii, tylko węgiel, żelaza i soli może dostarczyć kontynent azjatycki w dostatecznej ilości. Reszta, a w tym tak doniosłe dla życia gospodarczego i celów wojennych, jak: kauczuk, nafta, bawełna i drzewo trzeba sprowadzać z zewnątrz.

Dlatego japońska marynarka wojenna nie chce dopuścić do sojuszu z „osią”, który rozprószyłby siły japońskie, narażając przy tym Japonię na groźną niewątpliwie możliwość blokady potężnych flot Anglii i U. S. A.

JAPONSKY ANGLOFILE

Nie trzeba poza tym zapominać, iż przeciw sojuszu z „osią” działa w Japonii, choć nieliczni, bardzo natomiast wpływowi anglofile. Wymienić tu trzeba przede wszystkim Matudairę, obecnego ministra domu cesarskiego, a byłego ambasadora Japonii w Londynie. Wpływ jego są nietylko dlatego duże, że zajmuje najważniejszą szczebel dworu cesarskim stanowisko, ale i dlatego, że córka jego jest żoną ks. Szizibu, młodszego brata cesarza.

Drugie co do znaczenia na dworze stanowisko, strażnika prywat-

nej pieczęci zajmuje również zdecydowany anglofil — Yuasa.

Ponadto warto wiedzieć, iż ks. Fushimi, szef sztabu generalnego marynarki wojennej, jest wychowankiem angielskiej szkoły morskiej, podobnie zresztą jak wielu wyższych oficerów marynarki japońskiej.

Tak więc przeciw sojuszu z „osią” działają w Japonii bardzo potężne czynniki i najprawdopodobniej, jeśli nawet dojdzie on do skutku to w formie ograniczonej.

J. M.

DZIEŃ W POLITYCE

NOWY AMBASADOR TURCJI W WARSZAWIE

W czwartek przyjechał do Warszawy nowomianowany ambasador Turcji, p. Cemal Huesnue Taray. Na dworcu powitał go p. o. dyr. protokołu dyplomatycznego p. Aleksander Łubieński oraz charge d'affaires ambasady tureckiej p. Basri Rizan wraz z całym personelem ambasady.

Z DYPLOMACJI

Minister spraw zagranicznych Beck przyjął w dniu 16 b. m. ambasadora Francji Noel i ambasadora Rumunii Franassovici.

W tymże dniu podsekretarz stanu w M. S. Z. Szembek przyjął posła greckiego w Warszawie Collasa.

KONGRES P. P. S.

Dnia 16 i 17 września odbędzie się w Łodzi kongres Polskiej Partii Socjalistycznej. Na kongresie zapadną uchwały polityczne, gospodarcze oraz zawodowe. Omawiany będzie stosu-

nek do innych ugrupowań politycznych.

NIE MA ROZMÓW

Jak się Ag. Agr. dowiaduje z ukraińskich autorytatywnych kół, informacja „Echa” o prowadzonych rozmowach polsko-ukraińskich nie odpowiada prawdzie. Odnoszą się one do akcji pewnych kół politycznych, która miała miejsce trzy miesiące temu. Nie dala wówczas żadnych rezultatów i obecnie nie jest — aktualna.

Natomiast w najbliższym czasie odbędzie się we Lwowie posiedzenie centralnego komitetu partii ukraińskiej, którego trzon stanowi ukraińska reprezentacja parlamentarna, a która zajmie się aktualną sytuacją polityczną i najprawdopodobniej określi stosunek narodu ukraińskiego w Polsce do aktualnych wydarzeń w skali międzynarodowej.

Nie jest wykluczone, że w związku z tą sprawą ukaże się list pasterski metropolity i biskupów grecko-katolickich.

Kongres sjonistów obraduje 500 delegatów z 35 państw

Apel rabina Silvera

GENEWA, 16. 8. Dziś rozpoczęły się tu obrady światowego kongresu sjonistycznego, na którym zapadną decyzje w sprawie ustosunkowania się Żydów do angielskiego planu rozwiązania problemu Palestyny. Według oświadczenia kół zbliżonych do kongresu

należą się spodziewać bardzo burzliwych obrad.

Podczas gdy ortodoksyjna „Hiz rachi” i grupa skrajnych nacjonalistów żydowskich żąda zwalczania planu angielskiego przez uchwalenie akcji biernego oporu w Palestynie, inne partie nawołują do umiarkowania, wyrażając nadzieję, że rząd angielski zmieni w przyszłości swą politykę i zajmie stanowisko przychylniejsze dla Żydów.

Przedstawiciel delegacji sjonistów amerykańskich, rabin, Silver, zwrócił się z apelem do sjonistów, aby ze względu na poważną sytuację międzynarodową nie sabotowali planu angielskiego. „Jasne jest, oświadczył rabin Silver, że nie możemy przyjąć propozycji angielskich, które są sprzeczne zarówno z prawem, jak i zasadami moralnymi, tym nie mniej jednak musimy współpracować z władzami mandatowymi, jeśli chcemy uratować Palestynę od katastrofy”.

W kongresie bierze udział 500 delegatów z 35 państw.

Tragiczny wypadek podczas wodowania angielskiego lotniskowca

LONDYN, 17. 8. (PAT). W stoczni w Belfasie spuszczone dziś na wodę nowy lotniskowiec brytyjski „Formidable”. Na uroczystość wodowania nowego okrętu przybył minister lotnictwa Kingsley Wood z małżonką oraz przedstawiciele admiralacji.

Na 20 minut przed rozpoczęciem wodowania z nieustalonej dotąd przyczyny zaczęły pękać rusztowania drewniane, podtrzymujące statek na pochylni. Robotnicy, zatrudnieni przy wykonywaniu ostatnich czynno-

ści, zdążyli się uratować, jeden z nich jednak został zabity spadającą deską. Na szczęście, liny holownicze były już założone tak, iż załoga dwóch holowników, które miały ściągnąć okręt z pochylni, zorientowawszy się w porę, uruchomiła maszyny holownicze, tak iż statek spłynął na wodę, unikając w ten sposób niebezpieczeństwa przewręcenia się na bok. Obecna już na trybunie honorowej małżonka Kingsley Wooda, zdążyła jeszcze ochrzcić statek, rozbijając butelkę szampa o burtę okrętu.

200 samolotów francuskich w raidzie nad Anglią

PARYŻ, 17. 8. (PAT). Ministerstwo lotnictwa ogłasza, że w ciągu nocy z 16 na 17 bm. kilka eskadr francuskich w ogólnej liczbie 200 samolotów dokonały lotu ćwiczebnego nad terytorium centralnej i południowej Anglii. W raidzie uczestniczyły eskadry zarówno bombowców ciężkich i lekkich, jak i eskadry samolotów myśliwskich. Eskadry przeleciały trasą Paryż, Liverpool, Bristol, Birmingham, Manchester, Paryż — bez lądowania.

Powyższy raid samolotów francuskich nad Anglią — kończy komunikat — podobnie, jak i dokonane w końcu ub. miesiąca loty bombowców brytyjskich nad Francją, przyczynia się do wzmożenia

współpracy flot powietrznych obu krajów i nadania tej współpracy jak największej skuteczności.

Dobrana para

Żyd i Niemiec — spekulantami bilonowymi

CHOJNICE, 17. 8. (PAT). Podejrzewając wywrotową akcję wrogich czynników w związku z odczuwanym w Chojnicach dotkliwym brakiem bilonu, władze śledcze wdrożyły energiczną akcję i przeprowadziły szereg rewizji.

W wyniku śledztwa aresztowano pod zarzutem karygodnej spekulacji bilonem kowala Artura

Luedtke, narodowości niemieckiej i handlarza żydowskiego Josela Totenkopfa — obu z Chojnic. Aresztowanych oddano do dyspozycji prokuratora.

Rozmowa telefoniczna Halifax — Bonnet

LONDYN, 17. 8. Korespondent ATE dowiaduje się, że bezpośrednio przed swym wyjazdem z Londynu na kilkudniowy wypoczynek lord Halifax odbył dłuższą telefoniczną rozmowę z francuskim ministrem spraw zagranicznych Bonnet'em.

„Mohort” na Bałtyku

W dniu 16 bm. udał się w dwutygodniową podróż po Bałtyku jacht „Mohort”, posiadający 9 osób załogi, złożonej z członków nauczycielskiego ośrodka morskiego pod dowództwem kpt. Beresiewicza.

Jacht „Mohort” zawinie do szeregu portów bałtyckich i powróci do Gdyni w dniu 2 września.

Tyfus plamisty w Łodzi

Ostatnio zanotowano ponowne nasilenie epidemii tyfusu plamistego. W ub. tygodniu zgłoszono 27 nowych wypadków zachorowań na tę groźną chorobę.

Równocześnie wydział zdrowia publicznego komunikuje, że w dniach ostatnich w niepokojący sposób wzrosła w Łodzi epidemia czerwoni.

SIERPIEŃ		SŁONCE	
18	Wschód	Zachód	
	4—25	18—54	
PIĄTEK		KSIĘŻYC	
	Wschód	Zachód	
	8—54	20—7	
		Di. dnia	Ubyło
		14—29	2—16

Dziś św. Heleny, Firmina
Jutro św. Jana cudotw. Mariana

TEATRY

WIELKI: Nieczynny. NARODOWY: „Wsciele Fonsia”. NOWY: Nieczynny. POLSKI: Sztuka G. B. Shawa „Genewa”.

LETNI: „Zgorszenie publiczne” MŁCZY: Od 19 b. m. „Ostrożnie, świeżo malowane”.

MAŁE QUI PRO QUO: Nieczynny.

KAMERALNY: Nieczynny. MALICKIEJ: Nieczynny. „8.15”: Operetka „Panna wędna”. ATENEUM: Komedja „Szczęśliwe dni”.

INSTITUT REDUTY: O godz. 8 w. „Haleczka i duch”—A. Bunscha. TIP TOP: Rewia polityczna „Kto kogo?”.

KINA

informacje o filmach ogłaszanych dla młodzieży tel. 7.11-25.

HOLLYWOOD: „Prawo do szczęścia” i rewia.

ITALIA: „Tłum szaleje” i dod. JURATA: nieczynne.

LOT: „W ogniu piekisków” i Prawdziwy przyjaciel”.

KOMETA: „Strachy” i rewia.

MARS: „Beteł w Tyburii” i dodatki MIEJSKIE „Zbłądziłem”.

NAPOLEON: „Na spotkanie młotów”.

OLZA: „Ślepy zaulek” i „Idziemy po szczęście”.

KINO PAKAFII SW. ANDRZEJA: „Dzisiejsze czasy”.

PAKAFII SW. AUGUSTYNA: Nieczynne.

PANORAMA II (Nowy Świat 27): Grecja i Groty podziemne w Eyzies.

PRAGA: „Płomienne serca” i „Mściele”.

PRASKIE OKO: „Modelka” i „Życie we dwoje”.

ROMA: „Pieśniarz Zachodu”.

SOKÓŁ: „Sześć wywiadu” i „Nie znała miłości”.

STUDIO: nieczynne.

ŚWIAT: „Subretna” i „Sama przez życie”.

Śmierć w jeziorze

W jeziorze w Buszewie, pow. szamotulski, utonął 20-letni uczeń gimnazjalny Wincenty Strózik.

Wybrał się on w towarzystwie kolegów kajakiem na przejażdżkę po jeziorze i w pewnym momencie wyskoczył z kajaka do wody, celem wykapania się. Tymczasem kajak odpiął dość daleko, Strózik osłabł i utonął.

Pochmurno

Przewidywany przebieg pogody w dniu 18 b. m.:

W dzielnicach wschodnich słonecznie o niewielkim zachmurzeniu. Na pozostałym obszarze kraju zachmurzenie umiarkowane. W ciągu dnia miejscami burze i deszcze. Temperatura około 27 st. Siłbe wiatry miejscowe lub ciche.

Japonia odracza decyzję w sprawach europejskich

TOKIO, 17. 8. (PAT). Zapowiedziana na piątek 18 bm. konferencja pięciu ministrów japońskich, tworzących pod przewodnictwem premiera t. zw. ścisłą radę gabinetową, została odroczone na czas nieokreślony. Wprawdzie projekt decyzji rządowej, opracowany

przez min. Arite, został aprobowany przez cesarza i przyjęty przez sfery wojskowe, niemniej — zdaniem premiera — obecna sytuacja europejska nie została jeszcze na tyle sprecyzowana, aby możliwe było konkretne ustalenie stanowiska rządu japońskiego odnośnie położenia politycznego w Europie.

Zbrodnia świętokradztwa w Bielsku

Do kościoła parafialnego w Bronowie włamali się nieznani sprawcy i skradli z tabernaculum złoty kielich i pończacaną puszkę.

Hostię św. rozrzućli po stopniach ołtarza, następnie zbiegli niepoznani.

Dochodzenie prowadzi policja, która bada również przyczyny wypadku.

Zwłoki topielca w basenie portowym

W nocy z 15 na 16 bm. wydobyto w basenie południowym portu gdyńskiego, koło estońskiego statku S/S „Harjuran”, zwłoki topielca. Ze względu na brak jakichkol-

wiek papierów i innych śladów tożsamości denata nie zdołano narazie ustalić.

Dochodzenie prowadzi policja, która bada również przyczyny wypadku.

Poniósł śmierć od kuli kolegi

W miejscowości Kutkorze w pow. złoczowski 15-letni syn kolejarza Eugeniusz Tobiasz manipulował swoim karabinem sportowym na podwórzu swego domu tak nieszczęśliwie, że nagle karabin wystrzelił, trafiając równieśnika Stefana Jaworskiego, który właśnie w tej chwili zbierał ze swym ojcem mak w sąsiednim ogrodzie.

Jaworski poniósł śmierć na miejscu.

ABC ŻADAC

W kioskach Ruchu
U sprzedawców ulicznych
W urzędach pocztowych

15 zasypanych górników uratowały kolumny ratownicze

W dniu 15 b. m. w godzinach popołudniowych na kopalni „Dębieńsko” zawalił się sarop filara na przestrzeni kilkunastu metrów.

Wszystko natychmiastową akcją ratowniczą, w której również wzięły udział drużyny górnicze z okolicznych kopalń i po dwóch godzinach uratowano wszystkich 15

górników. Wyszli oni z wypadku cało. Paru z nich doznało tylko nieznacznych obrażeń.

W kopalni „Emma” w Radlinie zwalył węgiel przysypał dwóch górników: Pawła Myśliwca i Pawła Sachsa. Obaj górnicy doznali obrażeń wewnętrznych i odstawieni zostali do szpitala Spółki Brackiej w Rydułtowach.

Sprzeniewierzył 100 tys. zł. dyrektor K. K. O. w Oszmianie

Sąd Apelacyjny w Wilnie rozpatrywał sprawę b. dyrektora K. K. O. w Oszmianie Henryka Salmonowicza, skazanego przez sąd

okręgowy za sprzeniewierzenie 100 tys. zł. na 10 lat więzienia.

Sąd apelacyjny zatwierdził wyrok I instancji.

5 osób rannych w katastrofie autobusowej

Między Kosowem a Żabiem uległ z niewiadomych przyczyn katastrofie autobus wiozący wycieczkę członków Rodziny Wojskowej z Kołomyi.

W chwili wymijania furmanki autobus przechylił się gwałtownie i spadł do kilkunastumetrowej przepaści. 5 osób odniosło ciężkie

rany, reszta pasażerów jest lżej kontuzjowanych.

Autobus uległ poważnemu uszkodzeniu.

Złóż ofiarę na F. O. N.